

Suçluluk Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Suçluluk Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31230>

Özet

Suçluluk Envanteri, Müjgan Altınöz tarafından 2009 yılında hazırlanan doktora tezi kapsamında Türkçeye uyarlanmış bir psikolojik ölçüm aracıdır. Bu envanter, bireylerin yaşadığı **suçluluk** duygusunun yoğunluğunu ve niteliğini değerlendirme amaçlanmaktadır. Ölçeğin uyarlama çalışması, özellikle **Obsesif Kompulsif Bozukluk** (OKB) semptomatolojisi ile dindarlık ve dini bağlılık arasındaki ilişkiyi inceleyen geniş bir araştırmacılar tarafından parçası olarak gerçekleştirilmiştir.

Bu uyarlama, kültürlerarası araştırmalarda psikometrik araçların geçerliliğini sağlamak adına önemli bir adım teşkil etmekte ve **psikoloji** alanında suçluluk yapısının ölçülmesine yönelik katkı sağlamaktadır. Ölçek, orijinal kaynağı belirtilmemiş olsa da, suçluluk duygusunu kapsamlı bir şekilde değerlendirmek üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Suçluluk Envanteri, **Suçluluk**, Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Obsesif Kompulsif Bozukluk, Dindarlık, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.

Yazarlar

Müjgan Altınöz.

Amaç

Suçluluk Envanteri'nin temel amacı, klinik ve klinik olmayan popülasyonlarda bireylerin yaşadığı **suçluluk** duygusunu nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle Türkiye'de, suçluluk düzeylerinin diğer psikopatolojik belirtilerle, özellikle de **Obsesif Kompulsif Bozukluk** (OKB) ile olan ilişkisini araştırmaya hizmet etmek üzere uyarlanmıştır.

Ölçek, araştırmacılar için psikopatoloji ve klinik psikoloji alanlarında suçluluk duygusunun etiyolojisi ve tedavi süreçleri üzerindeki etkilerini inceleme fırsatı sunmaktadır. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konuşan yetişkin popülasyonunda güvenilir ve geçerli sonuçlar vermesini sağlamak hedeflenmiştir.

Yapı

Suçluluk Envanteri, psikolojik literatürde yaygın olarak kabul gören ve bireyin kendi davranışlarından veya eylemsizliklerinden kaynaklanan olumsuz duygusal durumları yansıtan suçluluk yapısını ölçmektedir. Bu yapı genellikle kişinin kendisi hakkında olumsuz yargılarda bulunması, pişmanlık, kendini kınama ve telafi etme isteği gibi bilişsel ve duygusal bileşenlerle

karakterizedir.

Uyarlama çal??mas?, suçluluk yap?s?n?n kültürel ve dini faktörlerle olan etkile?imini de dikkate alarak, bu karma??k duygusal deneyimin Türk kültürü içindeki ifadesini geçerli bir ?ekilde yakalamay? hedeflemi?tir. Ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip olup olmad??na dair detaylar, uyarlaman?n yap?ld??? doktora tezinde bulunmaktad?r.

Geçerlik

Kaynak materyalde Suçluluk Envanteri'nin geçerlik çal??malar?na dair spesifik istatistiksel veriler yer almamaktad?r. Ancak, ölçek bir **doktora tezi** (Alt?n, 2009) kapsam?nda uyarlanm??t?r. Bu tür kapsaml? çal??malarda genellikle yap? geçerli?i (Do?rulay?c? Faktör Analizi arac?l???yla) ve ölçüt ba??nt?l? geçerlik (örne?in, di?er ilgili ölçeklerle korelasyonlar) analizleri gerçekleştirilir.

Ölçe?in geçerlik sonuçlar?, Alt?n'n (2009) "A cross-cultural investigation of obsessive compulsive disorder symptomatology: The role of religiosity and religious affiliation" ba?l?kl? tezinde detayl? olarak incelenmelidir. Bu sonuçlar, ölçe?in teorik yap?y? ne kadar iyi temsil etti?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta Suçluluk Envanteri'nin güvenilirlik katsayılar?na ili?kin do?rudan bir bilgi bulunmamaktad?r. **Psikometri** standartlar?na göre, uyarlama çal??malar?nda iç tutarlıl?k (Cronbach Alfa katsay?s?) ve genellikle test-tekrar test güvenilirli?i analizlerinin yap?lması beklenir. Bu analizler, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde setleri kullan?larak yap?lan ölçümlerde tutarlı sonuçlar üretme yetene?ini garanti eder.

Suçluluk Envanteri'nin güvenilirlik de?erleri, ölçe?i geli?tiren ve uyarlayan sorumlu yazar Müjgan Alt?n-nözü'nün doktora tezinde yer almaktad?r. Ara?t?rmacılar, ölçe?i kullanmadan önce bu güvenilirlik katsayılar?n? kontrol etmelidir.

Faktör Analizi

Suçluluk Envanteri'nin faktör yap?s?na dair spesifik veriler kaynakta sunulmam??t?r. Uyarlama sürecinde, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne uygunlu?unu de?erlendirmek için faktör analizi (genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi ve ardından Do?rulay?c? Faktör Analizi) uygulanm??t?r. Bu analizler, suçluluk yap?s?n?n tek boyutlu mu yoksa alt boyutlara ayrılan çok boyutlu bir yap?ya m? sahip oldu?unu belirlemede kritik rol oynar.

Faktör analiz sonuçlar? (faktör yükleri, özde?erler ve aç?klanan toplam varyans yüzdesi), ölçe?in yap?sal geçerli?ini ve madde-yap? ili?kilerini ortaya koyarak, ölçe?in kullan?m? ve yorumlanması için temel oluturur.

Ölçme Arac?

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon).

Format: Öz Bildirim Envanteri. Derecelendirme formatına dair detaylar (örn. Likert tipi ölçek) tezde yer almaktadır, ancak kaynakta belirtilmemiştir.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama dili).

Popülasyon Grubu: Yeti?kin Popülasyonu (Özellikle üniversite ö?rencileri veya ilgili klinik örneklem).

Ya? Grubu: 18 ya? ve üzeri.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Orta Do?u Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde yürütülen doktora ara?tırmas? kapsamında kullanılmaktadır. Örneklem, **Obsesif Kompulsif Bozukluk** semptomları ve dindarlık seviyeleri arasındaki ili?kiyi incelemek üzere seçilmi? bireyleri içermektedir.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup ortamında uygulanabilen, yanıtların toplanmasıyla toplam puan elde edilen standart bir psikometrik test metodolojisi izlenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Klinik Psikoloji, Psikolojik De?erlendirme, Adaptasyon, Öz Bildirim, **Doktora Tezi**, Dini Ba?lılık, Ankara.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut de?il.

Kurumsal E-posta Adresleri: mujganinozu@hacettepe.edu.tr (Hacettepe Üniversitesi).

Yazma Adresi: Müjgan Altınöz'ün çalıtı kuruma ait güncel yazma adresi (Hacettepe Üniversitesi) kullanılmaktadır.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Suçluluk Envanteri'nin Türkçe uyarlaması, 2009 yılında Müjgan Altınöz'ün doktora tezi kapsamında tamamlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izinler ve olası ücretlendirme bilgileri konusunda sorumlu yazar Müjgan Altınöz ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

İletişim e-postası: mujganinozu@hacettepe.edu.tr.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [sucluluk-envanteri-toad.pdf](#).

Kaynakça

Altın, M. (2009). *A cross-cultural investigation of obsessive compulsive disorder symptomatology: The role of religiosity and religious affiliation* (Doctoral dissertation). Middle East Technical University The Graduate School of Social Sciences, Ankara.

Tez Ba?lant?s?: [tez.yok.gov.tr](#)

Suçluluk Envanteri Maddeleri

ÖNEMLİ: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde de?itirilmemelidir.

Kaynak materyalde Suçluluk Envanteri'nin maddeleri (items) sa?lanmam??t?r. Maddeler için Müjgan Altın'ın 2009 tarihli doktora tezine ba?vurulması gerekmektedir.